



Către: Dumitru BUDIANSCHI
Ministrul Finanțelor

21 august 2021

Ref.: Comentariile A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” asupra proiectului noului Cod Vamal

Stimate domnule Ministru,

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”) a participat activ și consecvent la procesul de consultări publice a Proiectului noului Cod Vamal (în continuare „Proiect”). În acest sens, pe data de 3 august, la invitația Comisiei Parlamentare Economie, Buget și Finanțe am participat la o rundă de consultări pe marginea Proiectului.

În acest context, AmCham Moldova își înaintează suplimentar o serie de propuneri și considerente, pentru a fi luate în considerare în procesul de definitivare a Proiectului:

I. Considerații cu privire la regimurile vamale aplicabile agenților economici rezidenți ai zonelor economice libere

Propunerile de reglementări prevăzute în Capitolul III Secțiunea a 4-a „Zonele libere” modifică conceptual activitatea operațională a rezidenților zonelor economice libere. Astfel în conformitate cu dispozițiile propuse, de altfel în concordanță cu Codul Vamal Unional, în vederea realizării operațiunilor de producere, prelucrare, rezidenții zonelor economice libere urmează să:

- Plaseze marfa în regim de zonă liberă;
- Plaseze marfa din regim de perfecționare activă.

În comparație cu dispozițiile în vigoare, propunerile de norme vor rezulta în suprabirocratizarea activității economice, majorând costurile de conformare la legislația națională, fără a crea o valoare adăugată nici în vederea sporirii securității circulației mărfurilor în cadrul zonelor economice libere, nici din punct de vedere a gestionării contabile și documentare a respectivelor bunuri.

Salutăm și susținem soluția regulatorie prevăzută în dispoziții tranzitorii din cadrul Proiectului ce ține de garantarea modelului de funcționare a rezidenților ZEL pe parcursul a 10 ani din momentul intrării în vigoare a noului Cod Vamal, ca un minim necesar pentru garantarea condițiilor prielnice de activitate, și păstrarea potențialului de investiții în cadrul zonelor economice libere, motiv pentru care insistăm a se adopta în această redacție.

II. Considerații cu privire la contravențiile și sancțiunile vamale

Deși de cele mai multe ori, quantumul sancțiunilor propus în proiectul Codului Vamal sunt corelate riscului comitere a contravențiilor, precum și sancțiunilor aplicate în țările din regiune¹, care de asemenea au implementat la nivel național Codul Vamal al Uniunii Europene și actele normative subsidiare, notăm totuși că acestea ar urma a fi supuse unei revizuirii suplimentare.

Conform HG nr. 1065 din 12.12.2017 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni în domeniul facilitării comerțului pentru perioada 2018 – 2020, care are la baza angajamentele asumate prin Ratificarea Acordului OMC privind Facilitarea Comerțului, până 2020 urmează a fi revizuit sistemul de

¹ Anexă

penalități și amenzi aplicate de Serviciul Vamal pentru încălcările minore comise de agenții economici, în scopul reducerii mărimii acestora.

Reglementările relevante se regăsesc și în Acordul GATT art. VIII, după cum urmează: Nici o parte contractantă nu va aplica penalizări severe pentru infracțiuni minore la reglementările sau procedura vamală. În mod special, penalizările pentru omisiuni sau erori în documentele vamale, ușor rectificabile și evident făcute fără intenții frauduloase sau neconstituind o neglijență gravă, nu vor depăși o sumă care se constituie doar un avertisment.

În lumina celor expuse mai sus, solicităm respectuos punerea în discuție a considerațiilor precitate în comisia de profil, astfel încât să se asigure atât implementarea angajamentelor asumate în cadrul Acordului de Asociere Uniunea Europeană – Republica Moldova, dar și de a menține factorii investiționali ce ne sporește atractivitatea țării ca destinație de afaceri.

Cu deosebit respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Cu deosebit respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”

Document semnat electronic. Pentru verificarea semnăturii a se accesa: <https://msign.gov.md>

AmCham Moldova este o asociație de business care reunește peste 140 de companii cu investiții americane, străine și locale, având drept misiune promovarea investițiilor în Republica Moldova prin colaborare cu autoritățile publice și liderii comunității de afaceri pentru dezvoltarea și facilitarea unui climat de business mai favorabil în Moldova. Comunitatea de afaceri AmCham Moldova realizează profituri ce reprezintă circa 20% din total profituri înregistrate în economia Republicii Moldova.

Nr.	Denumirea articolului propus revizuirii	Propuneri și comentarii
1	Articolul 11. Furnizarea de informații Serviciului Vamal	Se solicită precizarea la alineatul (4) cu completarea la final după cuvintele <i>”prevăzute la alineatul (2) din prezentul articol”</i> cu sintagma <i>”, în dependență de tipul reprezentării”</i> .
2	Articolul 12. Reprezentantul vamal	La alineatul (5) lit. d) și la alineatul (9) lit. c) se solicită eliminarea sintagmei <i>”și/sau fiscale”</i> . Argumentare: Încălcările fiscale nu trebuie să servească temei pentru neeliberarea autorizației de activitate, spre exemplu o eroare/întârziere la plata unei taxe locale sau o greșeală admisă la completarea declarației privind TVA, nu au legătură obiectivă cu desfășurarea operațiunilor vamale. Suplimentar legislația fiscală nu operează cu sintagma <i>„încălcare sistematică”</i> .
3	Secțiunea 5 „Căi de atac”	Secțiunea 5 „Căi de atac” se completează cu un nou articol, în următoarea redacție: Articolul 52. Consiliul de soluționare a disputelor <i>(1) În cadrul Serviciului Vamal este creat și funcționează Consiliul de soluționare a disputelor abilitat cu dreptul exclusiv de examinare a petițiilor și contestațiilor, conform procedurii prealabile în contenciosul administrativ, depuse de persoane controlate de organele vamale. Consiliul asigură o procedură transparentă de luare a deciziilor asupra petițiilor și contestațiilor ce țin de efectuarea controlului, precum și sistarea de către organele vamale a activității de întreprinzător.</i> <i>(2) Consiliul de soluționare a disputelor este condus de către Director general al Serviciului Vamal, iar în afara de acesta, în componența sa intră următoarele:</i> <i>a) șefii direcțiilor cu atribuții de elaborare sau implementare a metodologiilor de control vamal, precum și a subdiviziunii juridice;</i> <i>b) cel puțin trei reprezentanți ai asociațiilor din mediul de afaceri (cu relevanță pentru domeniul vamal). La desemnarea Asociațiilor–membre în Consiliul de soluționare se va indica Asociația selectată, dar nu persoane fizice concrete reprezentanți ai Asociațiilor respective.</i> <i>(3) Persoane controlate pot contesta acțiunile sau inacțiunile organelor vamale după cum urmează:</i> <i>a) în termen de pînă la 30 de zile de la data emiterii procesului verbal de control;</i> <i>b) pînă la expirarea termenului de executare a prescripției inspectoriale, emise în cadrul controlului;</i> <i>c) pe parcursul efectuării controlului prin care s-a dispus sistarea temporară a activității sale de întreprinzător.</i> <i>(4) Consiliul de soluționare a disputelor pronunță decizia asupra contestațiilor depuse după cum urmează:</i> <i>a) în termen de cel mult de 14 zile de la data primirii petiției sau contestației a rezultatelor controlului;</i> <i>b) în termen de cel mult de 3 zile de la data primirii petiției sau contestației acțiunilor de sistare temporară (totală sau parțială) a activității sale de întreprinzător.</i>
4	Articolul 98. Dispoziții generale	Se sugerează completarea alin. (8), art. 98 cu sub-punctul 3) care va avea următorul cuprins: <i>„3) în cazul transportului trimiterilor poștale internaționale;”</i>

		<p>Argumentare:</p> <p>La moment transportul TPI de la frontiera de stat până la locurile de schimb internațional a poștei și viceversa (la exportul acestora) se efectuează cu emiterea Borderoului de transport de către autoritățile vamale. În acest regim nu este necesară constituirea garanției vamale. Mai mult ca atât, reieșind din esența traficului de TPI, este imposibilă evaluarea a cuantumului garanției pentru un lot a TPI, din motiv că acestea parvin pe teritoriul țării fără vreo declarației de tranzit din țara de expediție, conținând doar informația prealabilă furnizată de expeditor.</p>
5	Articolul 98. Dispoziții generale	<p>Se propune următoarea redacție a lit. b), punct. 2), alin. (8):</p> <p><i>„b) în cazul materialelor utilizate în traficul internațional de către companiile aeriene, navale sau feroviare sau de către furnizorul de servicii poștale, cu condiția ca materialele respective să fie identificate printr-un marcaj distinct;”</i></p> <p>Pledăm pentru eliminarea cuvântului „universale” după sintagma „furnizorul de servicii poștale”, deoarece în acest caz se creează o inechitate dintre furnizori a serviciilor poștale, furnizorii deschiși concurenței fiind exceptați de la beneficiile prevederii în cauză.</p>
6	Articolul 291. Tranzitul extern	<p>Se sugerează modificarea redacției 4), alin. (3), art. 291 care va avea următorul cuprins:</p> <p><i>4) prin poștă, conform statutului de operator poștal, în cazul în care mărfurile sunt transportate de titularii drepturilor și obligațiilor care decurg din acest statut acordat în baza prevederilor legislației în domeniul poștal a Republicii Moldova;</i></p> <p>Argumentare:</p> <p>În redacția actuală a acestui punct sunt omiși operatorii poștali deschiși concurenței, fiind reglementat doar domeniul serviciului poștal universal. Operând în esență aceleași proceduri de transport a trimerilor poștale internaționale, operatorii poștali deschiși concurenței au nevoie de acces la aceleași proceduri ca și operatorii serviciului universal.</p>
7	Articolul 292. Tranzitul intern	<p>Se sugerează modificarea redacției pct. 4), alin. (2), art. 292 care va avea următorul cuprins:</p> <p><i>„4) prin poștă, conform statutului de operator poștal, în cazul în care mărfurile sunt transportate de titularii drepturilor și obligațiilor care decurg din acest statut acordat în baza prevederilor legislației în domeniul poștal a Republicii Moldova;”</i></p> <p>Argumentare:</p> <p>În redacția actuală a acestui punct sunt omiși operatorii poștali deschiși concurenței, fiind reglementat doar domeniul serviciului poștal universal. Operând în esență aceleași proceduri de transport a trimerilor poștale internaționale, operatorii poștali deschiși concurenței au nevoie de acces la aceleași proceduri ca și operatorii serviciului universal.</p>
8	Articolul 333. Supravegherea vamală și formalitățile la ieșire	<p>Se solicită revizuirea alin. (1), întrucât <u>nu întrunește elementele unei norme:</u></p> <p><i>„(1) Anumite mărfuri sînt prohibite de legislație de a fi scoase din Republica Moldova din considerente de securitate a statului, de asigurare a ordinii publice și morale, de protecție a mediului înconjurător, a obiectelor de artă, obiectelor de valoare istorică și arheologică, de apărare a dreptului la proprietate intelectuală, de protecție a pieței interne, de apărare a altor interese ale Republicii Moldova.”.</i></p>

		<p>Suplimentar, această normă dublează dispozițiile art. 11, Legea nr. 1031/2000 „Articolul 11. Interdicțiile și restricțiile la export și/sau import <i>În conformitate cu legile și cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, Guvernul, pornind de la interesele naționale, poate stabili interdicții și restricții la exportul și/sau importul de mărfuri (produse), lucrări, servicii, precum și de rezultate ale activității intelectuale (obiecte ale proprietății intelectuale), vizînd în special:</i> <i>a) respectarea ordinii publice și a bunelor moravuri;</i> <i>b) ocrotirea vieții și sănătății oamenilor, a florei și faunei, protecția mediului înconjurător în ansamblu;</i> <i>c) păstrarea moștenirii culturale a etniilor din Republica Moldova;</i> <i>d) asigurarea securității statului;</i> <i>g) îndeplinirea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova.”</i></p>
9	<p>Articolul 347. Termenul de verificare a declarației vamale, a documentelor și de control al mărfurilor</p>	<p>Se sugerează completarea art. 347 cu un alineat nou, care va avea următorul cuprins: <i>„În cazul trimerilor poștale internaționale, termenul menționat la alin. (1) se aplică pentru declarațiile repartizate pe culoarul roșu. Pentru declarațiile repartizate pe culoarul galben termenul de verificare va fi cel mult 1 oră, pentru culoarul verde cel mult 20 minute.”</i></p> <p>Completarea în cauză transpune prevederile Dispoziției Serviciului Vamal nr.328-d din 27 iunie 2013. Acestea sunt relevante din cauza complexității reduse la procesarea declarației vamale pentru o trimitere poștală. De asemenea, prin implementarea acesteia se exclud situațiile abuzive de reținere în acordarea liberului de vamă pentru coletele urgente expediate prin serviciile poștale expres.</p>
10	<p>Articolul 378. Prescripția răspunderii aplicate în cazul contravențiilor vamale</p>	<p>Se propune modificarea art. 378 alin. (3) din proiect, cu limitarea termenului de prescripție la 1 an.</p> <p>Argumentare: Considerăm că termenul de prescripție de 3 ani este unul exagerat, ceea ce va duce la o aplicare improprie a legii. Cu titlu de exemplu, menționăm că termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an, iar termenul de prescripție a răspunderii materiale în Codul vamal în vigoare este de asemenea de 1 an. Mai mult decât atât, pentru săvârșirea unor infracțiuni ușoare, Codul penal prevede un termen de prescripție de 2 ani de la data săvârșirii infracțiunii (infracțiunea de contrabandă în forma sa neagravată prevăzută la art. 248 alin. (1) din Codul penal constituie o infracțiune ușoară, la fel ca și infracțiunea de eschivare de la achitarea plăților vamale prevăzută la art. 249).</p>
11	<p>Articolul 381. Nedecararea în termen</p>	<p><i>Nedepunerea notificării sumare de intrare sau de ieșire sau a notificării de reexport în termenele stabilite, nedecararea mărfurilor în termenele stabilite, se sancționează în mărime de 4 000 – 40 000 lei.</i></p> <p>Cuantumul amenzii de 4 000 – 40 000 lei este exagerat. Valoarea drepturilor de import sau chiar valoarea bunurilor preconizate pentru declarare, în majoritatea cazurilor este mai mică decât cuantumul amenzii propuse. Pentru nedepunerea notificării sumare de intrare sau de ieșire, practica internațională este ca în cazurile în care sistemele informaționale nu lucrează și nu</p>

		<p>sunt depuse notificările, se merge pe metoda de rezerva controlul general/total/selective a întregului lot si imposibilitatea aplicării procedurilor simplificate, însă nicidecum nu sancționarea pentru aceasta.</p> <p><u>În urma unei analize comparative, concludem că în România și Georgia, sancțiunea pentru o încălcare similară variază 2,013 MDL - 6,040 MDL, și respectiv 2,540 MDL - 5,079 MDL.</u></p>
12	<p>Articolul 383. Încălcarea reglementărilor vamale privind regimul vamal special</p>	<p>Se propune completarea art. 383 cu un nou alineat în următoarea redacție următoarea redacție: <i>„În cazul în care operatorul economic, în termen de 3 luni din momentul încheierii regimului, comunică în scris Serviciului Vamal despre comiterea contravențiilor vamale acesta se liberează de răspundere materială și contravențională, cu condiția achitării incontestabile și benevole a drepturilor de import datorate și a penalităților calculate.”</i></p> <p>Argumentare Prin aplicarea sancțiunii contravenționale este imperativ de luat în considerație criteriile generale de individualizare a sancțiunii, care sunt caracterul și gradul prejudiciabil al contravenției. Deci considerăm, că este oportun de a efectua modificări în art. 417 cu o individualizare a pedepsei în caz de autodenunț în prima lună după expirarea termenului sau încălcarea condițiilor regimului vamal suspensiv. O astfel de modificare ar crea condiții pentru asigurarea unei concordanțe reale și obiective între gravitatea faptei și pedeapsă.</p> <p>În prezent, organele vamale au recurs la practica când pentru astfel de încălcări aplică sancțiuni materiale brokerilor vamali în baza art. 232 lit. a) Cod Vamal ce prevede “amendă de la 40% la 100% din valoarea mărfurilor care au constituit obiectul contravenției”, chiar și în cazul în care încălcările respective n-au avut drept urmare neachitarea plăților sau în cazul în care persistă bunuri ce pot fi preluate de către organul vamal în contul drepturilor de import corespunzătoare, sau pentru cazuri în care brokerii vamali au fost în imposibilitate să controleze circulația acestor mărfuri sau însăși derularea regimului vamal. Așa neconcordanțe între prevederile Codului Vamal nu este admisibilă din punct de vedere ale principiilor generale ale dreptului. Cu atât mai mult că legislația vamală și administrativă a unui șir de state diferențiază răspunderea persoanelor pentru declararea neautentică a mărfurilor în dependență de impactul asupra plăților, facilităților de ordin fiscal.</p> <p>Amintim că pe data de 20.02.2020 în cadrul ședinței comune a Consiliului Economic pe lângă Prim-ministru și a Comitetului Consultativ pe lângă Serviciul Vamal au fost puse în discuție spețele a doi agenți economici care au admis erori formale în derularea regimului de perfecționare activă, fiind pasibili unor sancțiuni exagerate.</p> <p><u>În urma unei analize comparative, concludem că în România și Georgia, sancțiunea pentru o încălcare similară variază 6,040 MDL - 12,081 MDL, și respectiv 2,540 MDL - 5,079 MDL.</u></p>
13	<p>Articolul 384. Depunerea declarației vamale sau a</p>	<p>Se propune următoarea redacție a art. 384:</p>

	documentelor de însoțire a mărfurilor cu date eronate	<p>(1) Depunerea declarației vamale sau a documentelor de însoțire a mărfurilor ce conțin date eronate despre cantitatea sau greutatea mărfurilor transportate, dacă acest fapt conduce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import se sancționează în mărime de <u>10 – 50% din suma diminuată a drepturilor de import.</u></p> <p>(2) Depunerea declarației vamale sau a documentelor de însoțire a mărfurilor ce conțin date eronate despre regimul vamal, valoarea stabilită în documentele comerciale sau alte date cu privire la valoarea în vamă, tipul, codul sau originea mărfurilor transportate, dacă acest fapt conduce la exonerarea totală sau parțială de drepturi de import, se sancționează în mărime de <u>10 – 50% din suma diminuată a drepturilor de import.</u></p> <p>(3) În cazul în care suma diminuată a drepturilor de import nu depășește suma de 500 lei, persoana este liberată de răspundere materială prevăzută de prezentul articol. ”</p> <p>Argumentare:</p> <p>Sanctiunile pentru încălcarea reglementărilor vamale sunt disproporționate în raport cu gravitatea faptei săvârșite, contrar art. 42 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii care prevede că „(1) Fiecare stat membru prevede sancțiuni în caz de încălcare a legislației vamale. Aceste sancțiuni sunt efective, proporționate și cu efect de descurajare”. Caracterul disproporționat al sancțiunii se atestă atât în raport cu sancțiunile prevăzute în Codul vamal nr. 1149 din 20.07.2000, cât și în raport cu mărimea sancțiunilor prevăzute în proiectul Directivei UE care stabilește tipurile de sancțiuni pentru încălcarea reglementărilor vamale, versiunea aprobată în prima lectură a ședinței plene a Parlamentului European.</p> <p>Evidențiem raționamentele expuse în Hotărârea Curții Constituționale nr. 10 din 10.05.2016, care pot fi aplicate în speță, Curtea indicând faptul că „[...] este dreptul legislatorului să stabilească sancțiunile contravenționale, dar respectând cu strictețe proporționalitatea dintre circumstanțele faptei, caracterul și gradul de prejudiciabilitate”.</p> <p>Cu titlu de drept comparat, potrivit proiectului Directivei a Parlamentului European și a Consiliului privind cadrul juridic al Uniunii referitor la încălcările dispozițiilor vamale și la sancțiunile aferente , amenda sub formă procentuală din valoarea mărfurilor se aplică <u>doar în cazul în care încălcarea se consideră a fi serioasă ținând cont de criteriile prevăzute în aceeași Directivă și în cazul în care încălcarea este legată de valoarea bunurilor.</u> În cazul în care sunt întrunite aceste condiții, mărimea pecuniară care poate fi aplicată se stabilește în limita 15% - 30% din valoarea bunurilor. Potrivit proiectului Directivei, se disting nu doar sancțiuni sub formă procentuală din valoarea mărfii, ci și sancțiuni sub formă procentuală din valoarea taxelor eludate.</p>
14	Articolul 385. Încălcarea regulilor privind obținerea certificatului de origine	<p>(Încălcarea regulilor privind obținerea certificatului de origine)</p> <p>„Prezentarea Serviciului Vamal a unor documente care conțin date inexacte sau eronate, în scopul obținerii unui certificat de origine, eliberat de Serviciul Vamal, se sancționează în mărime de 5 000 - 25 000 lei.”.</p> <p>Se solicită eliminarea cuvântului „inexact” și micșorarea sancțiunii de la 1000 – 12 000 lei.</p> <p>Argumentare:</p>

			Codul Vamal al Republicii Moldova 1149/2000 nu conține un asemenea tip de contravenție vamală. Suplimentar, proiectul de Directivă UE privind uniformizarea contravențiilor și sancțiunilor vamale ² de asemenea nu specifică o astfel de sancțiune.
15	Articolul 395. Încălcarea reglementărilor privind tranzitul	Încălcarea privind	Norma respectivă prevede o sancțiune materială de până la 40 000 lei în cazul comiterii unor încălcări aferente regimului de tranzit, <u>dar care nu duc la dispariția mărfurilor</u> , respectiv la eschivarea de la plata drepturilor de import. Așadar, nu este clar gradul de prejudicare a statului în aceste circumstanțe pentru a se justifica amenda de 40 000 lei.
16	Articolul 400. Principiile individualizării sancțiunii materiale	Principiile sancțiunii	Alin. 5 este expus în următoarea redacție: <u>„(5) În cazul în care obiectul contravenției vamale reprezintă mărfuri supuse accizelor, sancțiunea materială prevăzută de prezentul cod, se dublează.”</u> Se solicită excluderea respectivului alineat. Codul Vamal în vigoare nu prevede o astfel de normă.
17	Articolul 415. Contestarea deciziei organului vamal asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială	Contestarea	Se solicită omologarea practicii de contestare a deciziei organului vamal asupra cazului de contravenție vamală cu răspundere materială, similar practicii din legislația fiscală, prin extinderea perioadei de contestare la 30 zile . Art. 268 alin. (1) Cod Fiscal, stipulează; <u>„(1) Contestația împotriva deciziei Serviciului Fiscal de Stat sau acțiunii funcționarului fiscal poate fi depusă, dacă prezentul cod nu prevede altfel, în decursul a 30 de zile de la data primirii deciziei sau a întreprinderii acțiunii contestate. În cazul omiterii acestui termen din motive întemeiate, el poate fi restabilit, la cererea persoanei vizate în decizie sau împotriva căreia a fost întreprinsă acțiunea, de Serviciul Fiscal de Stat.”</u>
18			Prin Legea nr. 133/2018, a fost exclusă din Codul Civil al Republicii Moldova noțiunea juridică de „forță majoră”. În baza Legii nr. 393/1999, Camera de Comerț și Industrie stabilește și confirmă evenimentele de forță majoră în relațiile dintre subiecții activității de întreprinzător. Pe de altă parte, noul Codul Vamal operează cu norme ce impun anumite drepturi dar și obligații agenților economici în cazul desfășurării unor situații de „forțe majore” (art. 302; art. 321, art. 353, art. 392 etc.). Astfel agenții economici se vor raporta situații când Camera de Comerț și Industrie nu mai emite acte de constatare a evenimentului de forță majoră, iar organul vamal nu recunoaște un alt act, sugerându-se utilizarea sintagmei „ <i>impediment aflat în afara controlului declarantului</i> ”.

² http://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-8-2016-0400_RO.html